

en la mort del doctor pelayo negre pastell

El dia 15 d'abril, diumenge de Rams, moria cristianament, tal com sempre havia viscut, el Dr. Pelayo Negre Pastell.⁽¹⁾ Un home senzill, gens amic d'ostentacions de cap mena; però amb una personalitat ben destacada. Era tot un senyor i per sobre de tot un home bo.

Havia nascut l'any 1895 i la seva vida no fou solament llarga en anys, sinó també en activitat i en treball. Home de clara intel·ligència pulcrament cultivada. Metòdic i ordenat en extrem. Sabia gaudir de la vida, i al mateix temps dedicar llargues hores a les seves tasques professionals, socials i d'investigació històrica.

Al llarg de l'any la seva vida es distribuïa entre Girona, Castelló d'Empúries i Torroella de Montgrí. El seu llarg estiu, repartit entre les dues esmentades viles empordaneses, li permetia de disfrutar de la naturalesa i prendre algun bany en les platges de l'Estartit; però també li servia per administrar de prop les seves finques, i tot sense abandonar mai l'estudi i la recerca.

Els mesos que passava a Girona participava plenament en la vida ciutadana, assistint a concerts i conferències, acudint als arxius i biblioteques, fent-se present en les solemnitats religioses. Per la Setmana Santa i en les grans festivitats acudia puntualment a les cerimònies de la Catedral.

Sempre fou estricta en l'acompliment de les seves obligacions. En la seva joventut fou un estudiant modèlic, que culminà la carrera amb una brillant tesi doctoral, presentada a la Universitat Central el 13 de juny del 1921, distingida amb la qualificació d'excel·lent.

El tema d'aquesta tesi, "Evolución del régimen de propiedad en Cataluña, singularmente en la diócesis de Gerona", està d'acord amb la seva personalitat, no tan sols per ser la temàtica que atragué sempre l'atenció dels seus estudis, sinó per coincidir la idea central amb el seu inalterable comportament i la seva conseqüent ideologia.

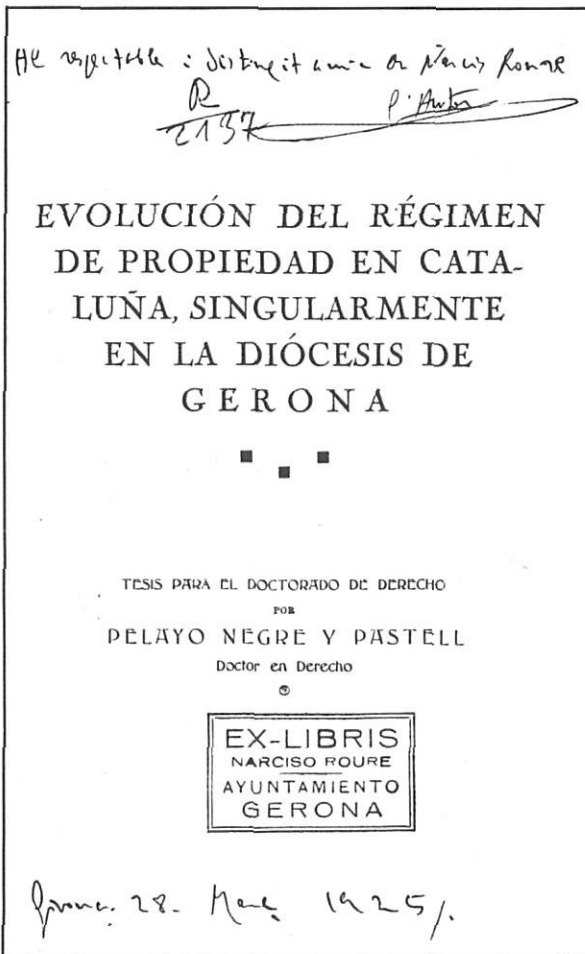
Es tracta d'un estudi seriós, profund, ben documentat; arriba a unes conclusions que reflecteixen exactament la seva personalitat, dotada d'unes condicions i d'uns ideals que foren constants en tota la seva vida.

Se sentia molt català i profundament gironí (donant a aquesta condició tota l'amplitud de la província històrica que coincideix exactament amb el bisbat). Per professió i per vocació era jurista i per nissaga propietari rural. Per sobre de tot tenia uns principis cristians fonamentats en una fe conscient i documentada.

Per això a la seva tesi estudia l'origen de la propietat, i el circumscriu a les terres gironines; aporta arguments

per
ENRIC MIRAMBELL i BELLOC

(1) Respectem el nom en la forma que l'usava familiarment i tal com, per la seva voluntat, va figurar a l'esquela mortuòria.

Portada de la Tesi Doctoral del Dr. Pelayo Negre. Exemplant dedicat a l'il·lustre gironí Narcís Roure i Figueras, i que forma part de la seva biblioteca particular, adquirida per l'Ajuntament de Girona i dipositada a la Biblioteca Pública de Girona.

per demostrar la seva base justa i equitativa. Delimita la problemàtica social en els seus justos termes i extensió, i planteja la qüestió de futur renunciant al simple conservadorisme i buscant el sentit social de la propietat, que desitja es faci extensiva cada vegada a més nombre de persones. Propugna per la sindicació de tots els que treballen en el medi rural, perquè es faci més suportable i més rendible el seu treball, aconseguint amb l'esforç conjunt una obra de benestar i de progrés.

I acaba la seva tesi amb un vot fervent i sincer: "Dios quiera que nuestros deseos puedan verse cumplidos y que la misma sinceridad y amor a las patrias instituciones que han sido mi guía en este trabajo inspiren por igual todas los actos de mi vida!"

I els que l'hem conegut i hem estat testimonis de la seva actuació podem afirmar que va ser fidel a aquest propòsit.

En els anys anteriors a la Guerra Civil es dedicà a la política activa, militant a la Lliga i presentant-se com a candidat a parlamentari.

Els esdeveniments de 1936-1939 l'afectaren vivament, i no tingué ja més cap actuació política, sense que això vulgui dir que es despreocupés de la problemàtica que en qualsevol moment afectés el país.

Abans del 1936 tingué una destacada actuació en el Sindicat del Centre Agrícola i social de Castelló d'Empúries. I per aquells mateixos anys formà part de la Junta de l'Ateneu de Girona, juntament amb gironins tan destacats com Carles Rahola, Joaquim Pla Cargol i el Canonge Morera. Referint-se a la seva amistat i estreta relació amb Carles Rahola, manifestava que havien dialogat llargament, sense que mai no haguessin notat l'entrebanc de les diferències ideològiques que els separaven.

En els anys quaranta participà en la fundació de l'Institut d'Estudis Gironins, del qual molt temps en fou tresorer, i un assidu col·laborador dels seus Annals.

Ocupà la sots-presidència de la Cambra de Propietat Urbana, i un lloc en el Consell de la Caixa d'Estalvis Provincial.

Amb molta eficàcia actuà com a Magistrat de l'Audiència Provincial. Formà part de la Comissió de Monuments, i pertangué al Reial Estament Militar de Girona.

La seva tasca d'investigació es reflectí en un bon nombre d'estudis que aparegueren en els "Annals de l'Institut d'Estudis Gironins", "Annals de l'Institut d'Estudis Empordanesos", la revista "Pyrene" d'Olot, la nostra "Revista de Girona", el Llibre de la Festa Major de Torroella de Montgrí, i en articles més senzills al "Diari de Girona", "El Pirineo", "Los Sitios" i "Vida Catòlica".

Els seus escrits són sempre fruit de seriosa investigació, i fins i tot en els articles de divulgació s'hi troben dades valuoses.

La temàtica de la seva producció es concreta en la història de les institucions jurídiques gironines, en l'estudi de qüestions heràldiques i genealògiques, i en tot el que faci referència a les viles de Castelló d'Empúries i Torroella de Montgrí.

De la seva obra podríem destacar, a més de la tesi doctoral ja esmentada, els títols següents: **La villa de Torroella de Montgrí y sus antiguos señores; La Cofradía de San Jorge y la nobleza gerundense; Castelló d'Empúries, de villa rural a capital del condado (siglos IX a XII); La diócesis de Gerona: su importancia histórica; La casa de Caramany i el castell de Vallespinosa; Els primers vescomtes de Rocabertí; Divisiones territoriales i jerarquia nobiliaria en las comarcas gerundenses en la época medieval; El ducado, después principado de Gerona; Antiguas casés senyoriales gironines; Els Castillo y el linaje de Requesens.**

Amb la desaparició del Dr. Pelayo Negre, la societat gironina perd un dels darrers homes de la generació anterior a la Guerra civil, i dels que després dels catastròfics esdeveniments que assolaren el nostre país s'esforçaren a fomentar la pau i la concòrdia, i

treballaren amb vigor i honestat per restablir fins on fos possible el patrimoni comú tan desbaratat.

Els seus escrits ompliran en certa manera el buit que ens deixa.

El Dr. Pelayo Negre, al mig de la fotografia, formant part del Jurat d'un Certamen Literari, el desembre de 1948.